

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi

KRR.410.001.07.2018

P/18/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/18/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2017 r. Wykonanie planów finansowych Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa oraz Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa
<i>Jednostka Kontrolowana</i>	Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, 01-207 Warszawa, ul. Karolkowa 30
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Witold Stobel, Dyrektor Generalny Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa od dnia 1 września 2017 r. Waldemar Humięcki, Prezes Agencji Nieruchomości Rolnych od dnia 14 stycznia 2016 r. do dnia 14 czerwca 2017 r.; Irena Błaszczuk, Prezes Agencji Nieruchomości Rolnych od dnia 14 czerwca do dnia 31 sierpnia 2017 r. Łukasz Hołubowski, Prezes Agencji Rynku Rolnego od dnia 16 lutego 2016 r. do dnia 31 sierpnia 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 3671)
<i>Podstawa prawna</i>	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli – Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi
<i>Kontrolerzy</i>	1. Małgorzata Czuchryta, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KRR/5/2018 z dnia 11 stycznia 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2) 2. Franciszek Witkowski, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr KRR/3/2018 z dnia 11 stycznia 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 3-4) 3. Witold Brzychcy, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KRR/4/2018 z dnia 11 stycznia 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 5-6) 4. Małgorzata Wolna, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KRR/2/2018 z dnia 11 stycznia 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 7-8)

II. Cel i zakres kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania w 2017 r. planu finansowego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa oraz planu finansowego Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności podejmowanych działań. Ocenie podlegały w szczególności:

- wykonanie przychodów, w tym działania związane z udzielaniem ulg w spłacie i umorzeniami należności,

---

¹ Dz. U. z 2017 r., poz. 524, zwana ustawą o NIK.

- wykonanie kosztów i wydatków majątkowych, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań,
- wykorzystanie dotacji z budżetu państwa,
- gospodarowanie wolnymi środkami,
- prawidłowość sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2017 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań.

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były m.in. następujące działania kontrolne:

- dokonanie analizy wykonania planu przychodów,
- dokonanie analizy stanu należności pozostałych do zapłaty, w tym działań związanych z udzielaniem ulg w spłacie i umorzeniami należności,
- analiza realizacji kosztów, w tym finansowanych z udziałem środków Unii Europejskiej,
- analiza realizacji zadań oraz efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków, w tym kontrola wykonania wskaźników rzeczowych ustalonych w budżecie zadaniowym,
- analiza poniesionych wydatków majątkowych,
- analiza realizacji zadań oraz efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków, w tym kontrola wykonania wskaźników rzeczowych ustalonych w budżecie zadaniowym,
- szczegółowa analiza wybranej próby kosztów bieżących i wydatków majątkowych,
- analiza wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,
- analiza przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji,
- dokonanie analizy stanu zobowiązań,
- analiza stosowanych procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań,
- analiza prawidłowości sporządzenia sprawozdań,
- analiza przejęcia przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa praw i obowiązków zniesionych Agencji Rynku Rolnego i Agencji Nieruchomości Rolnych, a także przekazanie niektórych praw i obowiązków przez Agencję Rynku Rolnego do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Opis działań kontrolnych przedstawiono w części V – Wyniki kontroli.

III. Charakterystyka kontrolowanej jednostki

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR lub Krajowy Ośrodek) jest agencją wykonawczą w rozumieniu art. 18 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych² i działa na podstawie ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa³ oraz statutu⁴. Nadzór nad KOWR sprawuje minister właściwy do spraw rozwoju wsi.

² Dz. U. z 2017 r. poz. 2077.

³ Dz. U. poz. 623, ze zm., zwana ustawą o KOWR.

⁴ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 kwietnia 2017 r. w sprawie nadania statutu Krajowemu Ośrodkowi Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. poz. 840, ze zm.).

Powołany z dniem 1 września 2017 r. KOWR wstąpił w ogół praw i obowiązków zniesionych Agencji Rynku Rolnego (ARR) i Agencji Nieruchomości Rolnych (ANR), z wyjątkiem praw i obowiązków określonych w art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa⁵, w które wstąpiła Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR).

Krajowy Ośrodek przejął wszystkie zadania realizowane przez ANR, w tym określone w art. 9 ust. 2 ustawy o KOWR, dotyczące w szczególności tworzenia oraz poprawy struktury obszarowej gospodarstw rodzinnych, restrukturyzacji, prywatyzacji i zagospodarowania mienia rolnego Skarbu Państwa. Stosownie do art. 12 ust. 2 ustawy o KOWR, Krajowy Ośrodek dysponował mieniem Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (Zasób WRSP).

Od dnia 1 września 2017 r. KOWR realizował zadania zniesionej ARR w zakresie wdrażania i realizacji płatności dotyczących mechanizmów krajowych takich jak dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany (dopłaty do materiału siewnego) oraz dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych.

W ramach Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) KOWR realizował zadania delegowane przez ARiMR na podstawie umowy zawartej w dniu 1 września 2017 r.⁶ w zakresie stabilizacji rynków rolnych, wsparcia działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych, a także wspierania konsumpcji. Zadania te dotyczyły prowadzenia postępowań w sprawach o przyznanie pomocy, przeprowadzania kontroli administracyjnych i kontroli na miejscu, a także sporządzania i autoryzowania dokumentów źródłowych, na podstawie których ARiMR dokonywała płatności dla beneficjentów (dalej: zlecenie dokonywania płatności).

Zadania WPR realizowane do dnia 31 sierpnia 2017 r. przez ARR w zakresie wsparcia grup producentów rolnych, organizacji producentów owoców i warzyw oraz działań w sytuacjach kryzysowych na rynkach rolnych, od dnia 1 września 2017 r. w całości realizowała ARiMR.

Krajowy Ośrodek realizował również zadania ARR w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (PO PŻ) 2014–2020⁷ finansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym⁸, zadania dotyczące obsługi funduszy promocji produktów rolno-spożywczych⁹ oraz wdrażał działanie „System jakości produktów rolnych i środków spożywczych” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) 2014–2020¹⁰.

⁵ Dz. U. poz. 624, ze zm., zwana ustawą Przepisy wprowadzające ustawę o KOWR.

⁶ Krajowy Ośrodek wykonuje zadania delegowane stosownie do art. 9 ust. 3 ustawy o KOWR.

⁷ W systemie instytucjonalnym wdrażania PO PŻ 2014–2020, KOWR pełnił funkcję instytucji pośredniczącej, a instytucją zarządzającą był minister właściwy ds. zabezpieczenia społecznego. System instytucjonalny PO PŻ 2014–2020 określały przepisy ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1796, ze zm.).

⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Dz. Urz. UE L 72 z 12.03.2014, str. 1, ze zm.).

⁹ Krajowy Ośrodek obsługiwał fundusze promocji produktów rolno-spożywczych w oparciu o przepisy ustawy z dnia 22 maja 2009 r. o funduszach promocji produktów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2160).

¹⁰ Krajowy Ośrodek był podmiotem wdrażającym działanie PROW 2014–2020 zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 562, ze zm.). Płatności dla beneficjentów w ramach tego działania dokonywane były przez ARiMR.

W ramach planu finansowego ustalonego na okres od dnia 1 września do dnia 31 grudnia 2017 r. KOWR zrealizował przychody w wysokości 226.704,3 tys. zł i poniósł koszty w wysokości 213.367 tys. zł¹¹.

Na realizację PO PŻ 2014–2020 finansowanego z udziałem środków Unii Europejskiej, który nie był ujęty w planie finansowym KOWR, Krajowy Ośrodek wydatkował kwotę 79.358 tys. zł.

Przychody Zasobu WRSP wyniosły 1.033.693,4 tys. zł, a koszty – 924.816,5 tys. zł.

IV. Ocena

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹² wykonanie planu finansowego na 2017 r. Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa oraz planu finansowego Zasobu Własności Rolnej Skarbu.

Działania kontrolne przeprowadzone zgodnie z wyżej wymienionym celem i zakresem kontroli we wszystkich obszarach, nie wykazały nieprawidłowości.

V. Wyniki kontroli

1. Wykonanie planu finansowego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa¹³

Opis stanu
faktycznego

Stosownie do art. 49 ust. 5 ustawy Przepisy wprowadzające ustawę o KOWR plan finansowy KOWR na okres od dnia 1 września do dnia 31 grudnia 2017 r. został sporządzony przez pełnomocnika do spraw utworzenia KOWR, a następnie zatwierdzony przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniu 6 lipca 2017 r. Plan ten był dwukrotnie zmieniany, w dniach: 27 listopada i 21 grudnia 2017 r.

1.1. Wykonanie planu przychodów

W planie finansowym po zmianach ujęto przychody w kwocie 253.293 tys. zł. Zrealizowane — od dnia 1 września do dnia 31 grudnia 2017 r. — przychody KOWR ogółem wyniosły 226.704,3 tys. zł i były niższe o 26.588,7 tys. zł (tj. o 10%) od kwoty ujętej w planie po zmianach. Niepełne wykonanie przychodów związane było m.in. z niższym zapotrzebowaniem na dotację podmiotową przeznaczoną na funkcjonowanie KOWR oraz na dotacje celowe na obsługę płatności z tytułu pomocy krajowej.

Przychody z tytułu dotacji z budżetu państwa wyniosły 143.972,3 tys. zł i stanowiły 63% przychodów ogółem oraz były niższe o 15% od kwoty ujętej w planie po zmianach (169.544 tys. zł). Dotacje umożliwiły realizację zadań wskazanych w zakresach rzeczowych umów na dotacje celowe, a także zadań związanych z funkcjonowaniem KOWR finansowanych z dotacji podmiotowej.

¹¹ Plan finansowy KOWR składa się z dwóch podstawowych części: A sporządzanej w układzie memorialowym, gdzie prezentowane są przychody, koszty i wynik finansowy oraz z części B, która ma charakter kasowy i dotyczy dochodów oraz wydatków. Zgodnie z zasadą memorialu, przychód nie jest jednoznaczny z wpływem środków pieniężnych (dochodem), a koszt nie musi oznaczać poniesienia wydatku w danym momencie. Plan finansowy obejmuje również część D i E dotyczącą danych uzupełniających.

¹² W kontroli wykonania budżetu państwa w 2017 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku, gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę opisową.

¹³ Wykonanie planu finansowego KOWR za okres od 1 września do 31 grudnia 2017 r. ustalono na podstawie korekt sprawozdań budżetowych Rb-35 i Rb-40 za IV kwartał 2017 r. z dnia 1 marca 2018 r.

Dotację podmiotową na funkcjonowanie KOWR oraz dotacje celowe na realizację pomocy krajowej przekazał Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w ramach części 33 – Rozwój wsi, natomiast dotacje celowe na realizację pomocy technicznej w ramach PO PŻ 2014–2020 przekazał Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z części 44 – Zabezpieczenie społeczne, a na realizację zadań w ramach projektu Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014–2020 – Minister Gospodarki z części 20 – Gospodarka.

Przychody KOWR pochodzące z Zasobu WRSP zostały zrealizowane w wysokości 78.615 tys. zł, tj. 100% kwoty ujętej w planie po zmianach (78.597 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 3112, 3682-3750, 3809)

Zgodnie z danymi ujętymi w sprawozdaniach Rb-35 i Rb-40 z wykonania planu finansowego KOWR, na koniec grudnia 2017 r. należności netto wyniosły 2.739,7 tys. zł. Obejmowały one należności krótkoterminowe w kwocie 688,5 tys. zł, m.in. z tytułu udzielonych pożyczek z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych oraz bieżących kosztów funkcjonowania, a także należności długoterminowe w kwocie 2.051,2 tys. zł stanowiące depozyt gwarancyjny w związku z najmem siedziby Centrali KOWR.

Na koniec 2017 r. nastąpiło zmniejszenie należności KOWR o 50% w stosunku do stanu należności na dzień 1 września 2017 r. (5.337,3 tys. zł) z uwagi na otrzymany zwrot naliczonego podatku VAT.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. odpisy aktualizujące należności wyniosły 137.981,1 tys. zł, a kwota należności brutto – 140.720,8 tys. zł, w tym 98,1% stanowiły należności przeterminowane (137.986,3 tys. zł).

Kwota należności odzyskanych w okresie wrzesień-grudzień 2017 r. wyniosła 512 tys. zł. Nie wystąpiły przypadki przedawnień należności, udzielenia ulg w ich spłacie, a także umorzeń.

(dowód: akta kontroli str. 3113-3115, 3419-3423, 3683-3688, 3693-3699, 3784)

Wolne środki finansowe, którymi dysponował KOWR w 2017 r. w ramach planu finansowego, były przekazywane – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 11 grudnia 2014 r. w sprawie wolnych środków niektórych jednostek sektora finansów publicznych przyjmowanych przez Ministra Finansów w depozyt lub zarządzanie¹⁴ – na rachunek Ministra Finansów i Rozwoju w kwotach i terminach nie stanowiących zagrożenia dla terminowej realizacji zadań KOWR. W 2017 r. w formie dwóch depozytów terminowych lokowano środki w kwocie po 32 tys. zł na okres 31 dni. Ponadto każdego dnia kwotę wolnych środków zgromadzonych na rachunkach, które nie zostały przekazane w depozyt terminowy i nie zostały wydatkowane w danym dniu, przekazywano w zarządzanie overnight. Łącznie w 2017 r. Krajowy Ośrodek uzyskał przychody z odsetek od wolnych środków w kwocie 51 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 3400-3475, 3621-3636)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.2. Wykonanie planu kosztów

Opis stanu
faktycznego

Poniesione przez KOWR – w okresie od dnia 1 września do dnia 31 grudnia 2017 r. – koszty ogółem wyniosły 213.367 tys. zł i były niższe o 39.926 tys. zł (tj. o 16%) od kwoty ujętej w planie po zmianach wynoszącej 253.293 tys. zł. Spowodowane to było

¹⁴ Dz. U. poz. 1864.

głównie niższym wykonaniem kosztów na zadania związane z udzielaniem pomocy krajowej oraz funkcjonowaniem KOWR, wobec uzyskania m.in. oszczędności w wyniku przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego oraz przesunięcia części zakupów na 2018 rok.

Struktura zrealizowanych kosztów obejmowała: koszty realizacji zadań (tj. 52,2% kosztów ogółem) oraz koszty funkcjonowania (tj. 47,8%).

Poniesione koszty na realizację zadań wyniosły 111.306,4 tys. zł i były o 20.283,6 tys. zł (tj. o 15,4%) niższe od kwoty ujętej w planie po zmianach (131.590 tys. zł), a koszty funkcjonowania KOWR wyniosły 102.060,6 tys. zł i były o 18.730,4 tys. zł (tj. o 15,5%) niższe od kwoty ujętej w planie po zmianach (120.791 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 3760-3267)

Koszty realizacji zadań finansowanych z dotacji celowych w kwocie 111.306,4 tys. zł dotyczyły pomocy krajowej, z tego:

- dopłat do materiału siewnego — 103.062,7 tys. zł (wykonano 96,5% planu po zmianach),
- opłat krajowych do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych — 6.430 tys. zł (wykonano 44,6% planu po zmianach), powodem niższego wykonania planu w tym zakresie było zastąpienie programu nowym „Programem dla szkół”,
- działań w zakresie promocji produktów rolnych i rolno-spożywczych — 1.130,9 tys. zł (wykonano 46% planu po zmianach), powodem niższego wykonania planu było m.in. ograniczenie działań dotyczących promowania polskiej żywności na poziomie lokalnym,
- wspierania rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą — 682,8 tys. zł (wykonano 44,9% planu po zmianach), powodem niższego wykonania planu było m.in. unieważnienie przetargu na zakup materiałów informacyjnych i promocyjnych.

Wydatki majątkowe KOWR zrealizowano w kwocie 3.663,7 tys. zł, co stanowiło 91% kwoty ujętej w planie po zmianach (4.008 tys. zł). Wydatki te sfinansowano ze środków dotacji celowej na inwestycje i zakupy inwestycyjne (2.438,8 tys. zł) oraz ze środków na funkcjonowanie KOWR pochodzących z Zasobu WRSP (1.224,9 tys. zł). Wydatki zostały poniesione m.in. na: zakup nieruchomości na potrzeby Oddziału Terenowego KOWR w Gorzowie Wielkopolskim, przebudowę pomieszczeń w budynku Oddziału Terenowego KOWR w Lublinie oraz zakup sprzętu informatycznego i oprogramowania, w tym na rozbudowę i modernizację systemu finansowo-księgowego oraz zakup licencji do obsługi „Programu dla szkół”.

Przyczyną niższego niż planowano wykonania wydatków majątkowych było m.in.: przesunięcie na 2018 r. odbioru aplikacji „Polska smakuje”, niezakończony postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na zakup urządzenia informatycznego z powodu postępowania odwoławczego prowadzonego przez Krajową Izbę Odwoławczą oraz przeniesienia części planowanych zakupów na 2018 r., a także z oszczędności uzyskanych w wyniku przeprowadzonych postępowań przetargowych.

Otrzymane z budżetu państwa środki w formie dotacji podmiotowej oraz dotacji celowych wydatkowane zostały zgodnie z przeznaczeniem na cele określone w umowach o ich przyznaniu, zawartych z poszczególnymi dysponentami części. Niewykorzystane środki dotacji zwrócono terminowo do budżetu państwa.

(dowód: akta kontroli str. 3304-3316, 3408-3410, 3810-3968)

Szczegółowym badaniem objęto koszty bieżące i wydatki majątkowe poniesione przez KOWR w łącznej kwocie 13.669 tys. zł¹⁵, tj. 6,4% poniesionych kosztów ogółem. Próba wylosowana za pomocą metody monetarnej (MUS¹⁶) odpowiadała 64 zapisom księgowym na kwotę ogółem 13.590,6 tys. zł, z tego w grupie kosztów bieżących – 60 zapisów księgowych na łączną kwotę 12.187 tys. zł oraz w grupie wydatków majątkowych – cztery zapisy na łączną kwotę 1.403,6 tys. zł. Próba dwóch zapisów księgowych dobranych celowo o wartości 78,4 tys. zł dotyczyła wydatków majątkowych na zakup licencji i sprzętu informatycznego. Próbę kosztów i wydatków majątkowych w łącznej kwocie 13.669 tys. zł skontrolowano również pod względem prawidłowości wyłączenia zamówień ze stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych¹⁷ (ustawa pzp) lub wyboru trybu udzielenia zamówienia publicznego.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że koszty zostały rzetelnie skalkulowane oraz dokonywano ich zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Koszty poniesiono w sposób celowy i oszczędny, umożliwiający terminową realizację zadań, w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności skutkujących zapłaceniem odsetek.

W wyniku szczegółowej analizy trzech zamówień publicznych na łączną kwotę wydatków poniesionych w 2017 r. w wysokości 71.215,7 tys. zł dotyczących:

- dostawy artykułów spożywczych do magazynów organizacji partnerskich w ramach PO PŻ 2014–2020, tj. zamówienia udzielonego w trybie przetargu nieograniczonego, którego łączna kwota wydatków w 2017 r. wyniosła 70.563,7 tys. zł,
- przeprowadzenie usługi kampanii informacyjno-edukacyjnej, tj. zamówienia wyłączonego przedmiotowo ze stosowania ustawy, którego łączna kwota wydatków w 2017 r. wyniosła 631,1 tys. zł,
- usługi z tytułu przeprowadzki, tj. zamówienia udzielonego w trybie z wolnej ręki, którego łączna kwota wydatków w 2017 r. wyniosła 20,9 tys. zł,

nie stwierdzono przypadków naruszenia przepisów ustawy pzp oraz procedur wewnętrznych KOWR w zakresie udzielania zamówień publicznych, do których nie stosuje się ustawy pzp.

(dowód: akta kontroli str. 617-618, 747-749, 782-785)

Zgodnie z danymi ujętymi w sprawozdaniach Rb-35 i Rb-40 na dzień 31 grudnia 2017 r., zobowiązania KOWR wyniosły 34.190,8 tys. zł i były wyższe o 177,2% od zobowiązań na dzień 1 września 2017 r. (12.334,1 tys. zł). Główną pozycję zobowiązań na koniec 2017 r. stanowiła kwota nadwyżki środków finansowych

¹⁵ Zgodnie z założeniami kontroli budżetu państwa w 2017 r. ze szczegółowego badania wydatków wyłączono grupę wydatków na świadczenia na rzecz osób fizycznych oraz wydatki bieżące jednostek budżetowych w §§ 401-408 dotyczących wynagrodzeń osobowych i dodatkowego wynagrodzenia rocznego, §§ 411-414 dotyczących składek od wynagrodzeń na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy, ubezpieczenia zdrowotne i wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, § 418 Równoważniki pieniężne i ekwiwalenty dla żołnierzy i funkcjonariuszy oraz pozostałe należności, § 420 Fundusz operacyjny, § 444 Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, § 472 Amortyzacja, a także transakcje poniżej 500 zł.

¹⁶ MUS (ang. Monetary Unit Sampling) jest to metoda losowania wydatków z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości.

¹⁷ Dz. U. z 2017 r. poz. 1579, ze zm.

naliczonej na dzień 31 grudnia 2017 r. w wysokości 22.131,4 tys. zł. Nadwyżka ta podlegała przekazaniu na rachunek dochodów budżetowych w 2018 r.

Na koniec 2017 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

(dowód: akta kontroli str. 3679-3680, 4035)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Wykonanie planu finansowego Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa¹⁸

Opis stanu
faktycznego

Plan finansowy Zasobu WRSP stanowił załącznik nr 11 (tabela nr 8) do ustawy budżetowej na rok 2017 z dnia 16 grudnia 2016 r.¹⁹ Zmiany tego planu dokonano w dniu 7 sierpnia 2017 r.

2.1. Wykonanie planu przychodów

Zrealizowane w 2017 r. przychody ogółem Zasobu WRSP wyniosły 1.033.693,4 tys. zł i były niższe o 11,1% (tj. o 129.606,6 tys. zł) od kwot ujętych w planie po zmianach i stanowiły 72,7% przychodów uzyskanych w 2016 r. (1.421.978,7 tys. zł).

W latach 2014–2017 głównymi pozycjami przychodów Zasobu WRSP była sprzedaż i dzierżawa nieruchomości. Udział przychodów ze sprzedaży mienia w przychodach ogółem Zasobu WRSP systematycznie malał: z 78% w 2014 r. do 30% w 2017 r., tj. z kwoty 3.406.525 tys. zł w 2014 r. do kwoty 307.559,1 tys. zł w 2017 r., co stanowiło spadek o 91% w ciągu tego okresu. W powyższym okresie nastąpił spadek sprzedaży nieruchomości rolnych: ze 120 tys. ha w 2014 r. do 4,1 tys. ha w 2017 r. Główną przyczyną zmniejszenia sprzedaży nieruchomości z Zasobu WRSP było wejście w życie ustawy z dnia 14 kwietnia 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw²⁰.

(dowód: akta kontroli str. 1494-1496, 3707-3751)

Stan należności netto Zasobu WRSP na koniec 2017 r., według sprawozdania Rb-35, wyniósł 5.483.141,2 tys. zł i był niższy o 10,9 % (tj. o 669.834,8 tys. zł) od stanu należności na koniec 2016 r. (6.152.975,9 tys. zł). Główną przyczyną obniżenia należności Zasobu WRSP w stosunku do 2016 r. było wstrzymanie sprzedaży nieruchomości oraz umorzenie należności z tytułu rozwiązanych i wypowiedzianych umów, które wygasły z dniem 1 stycznia 2017 r. z mocy art. 9 ust. 2c ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym²¹. Powyższy przepis dotyczy wygaśnięcia z mocy prawa należności przysługujących podmiotom, które w ustawowym terminie nie złożyły wniosku o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego i które nie pozostawiły majątku podlegającego przejęciu przez Skarb Państwa.

Według stanu na koniec 2017 r. kwota należności brutto wyniosła 7.374.654 tys. zł, w tym odpisy aktualizacyjne należności – 1.891.512,8 tys. zł.

Należności przeterminowane Zasobu WRSP na koniec 2017 r. wyniosły 1.902.457,5 tys. zł, w tym z tytułu zawartych umów dzierżawy i sprzedaży mienia Zasobu WRSP oraz bezumownego użytkowania i użytkowania wieczystego –

¹⁸ Wykonanie planu finansowego Zasobu WRSP za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. ustalono na podstawie korekt sprawozdań budżetowych Rb-35 oraz Rb-40 za IV kwartał 2017 r. z dnia 9 marca 2018 r.

¹⁹ Dz. U. poz. 108, ze zm., zwana ustawą budżetową na rok 2017.

²⁰ Dz. U. z 2017 r. poz. 585, ze zm.

²¹ Dz. U. Nr 121, poz. 770, ze zm.

1.687.862 tys. zł. (tj. o 88,7% ogółu należności przeterminowanych). Zaległości dotyczyły rozwiązanych umów dzierżawy i wypowiedzianych umów sprzedaży, przy dochodzeniu których wykorzystano wszystkie zabezpieczenia realizacji umów, a podjęte kolejne czynności zmierzające do dobrowolnego wykonania obowiązku nie były skuteczne.

W 2017 r. odroczone spłatę należności z tytułu dzierżawy i sprzedaży mienia oraz bezumownego użytkowania i użytkowania wieczystego nieruchomości Zasobu WRSP w łącznej kwocie 19.456 tys. zł.

Łączna kwota umorzeń należności z tytułu dzierżawy i sprzedaży mienia Zasobu WRSP w 2017 r. wyniosła 119.135 tys. zł, z tego należności w kwocie 116.322 tys. zł umorzono w ramach uprawnień dyrektorów oddziałów terenowych ANR i KOWR, a kwotę 2.813 tys. zł — za zgodą Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Szczegółowe badanie próby 21 umorzonych zaległości publicznoprawnych KOWR na kwotę 1.280 tys. zł nie wykazało nieprawidłowości — umorzeń dokonywano zgodnie z obowiązującymi przepisami.

(dowód: akta kontroli str.183-244, 884-885, 996-1144,1480-1498)

W 2017 r. w formie 23 dyspozycji dotyczących depozytów terminowych lokowano u Ministra Finansów i Rozwoju średnio kwoty od 200 tys. zł do 570 mln zł na okresy od 7 do 182 dni. Nie wystąpiły przypadki złożenia dyspozycji wcześniejszego zwrotu środków przekazanych w zarządzanie terminowe. Przychody z tytułu odsetek z wyżej wymienionych lokat w 2017 r. wyniosły łącznie 12.807 tys. zł. W 2017 r. w związku z lokowaniem środków nie wystąpiły zdarzenia zagrażające terminowej realizacji zadań i płynności finansowej.

(dowód: akta kontroli str. 3400-3475, 3624-3636)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.2. Wykonanie planu kosztów

Opis stanu
faktycznego

Koszty ogółem Zasobu WRSP wyniosły 924.816,5 tys. zł i stanowiły 87,8% kwoty planu po zmianach (1.053.500 tys. zł). Było to spowodowane m.in. niższą o 128.683,5 tys. zł (tj. o 27,7% w stosunku do planu) realizacją kosztów bezzwrotnej pomocy finansowej.

Koszty gospodarowania mieniem Zasobu WRSP wyniosły 335.816,5 tys. zł i stanowiły 36,3% łącznych kosztów Zasobu WRSP. Niższe wykonanie tych kosztów wynikało m.in. z niższych, w stosunku do planu po zmianach: odpisów aktualizujących należności, kosztów sądowych i egzekucyjnych, kosztów pomocy bezzwrotnej (na co wpływ miały opóźnienia w przygotowaniu przez gminy dokumentacji projektowo-kosztorysowych oraz w wyłanianiu wykonawców prac remontowo-inwestycyjnych), a także z uzyskania korzystniejszych cen zakupu usług w procedurach przetargowych.

Pozostałe koszty Zasobu WRSP wykonane z tytułu zasilenia Funduszu Rekompensacyjnego (321.400 tys. zł) i środków na pokrycie kosztów funkcjonowania ANR i KOWR (188.965 tys. zł) zostały zrealizowane w 100% planu po zmianach.

Wydatki na inwestycje i remonty wyniosły 66.775,7 tys. zł, tj. 15,7% planu po zmianach (425.000 tys. zł). Plan nie został zrealizowany w szczególności w wyniku niższego niż przewidywano wykorzystania środków na realizację przysługującego Agencji prawa pierwokupu nieruchomości, realizacji mniejszej liczby zadań inwestycyjnych dotyczących mienia Zasobu WRSP, wynikającej w szczególności z długotrwałego postępowania o udzielenie zamówień publicznych oraz

przedłużającej się procedury przygotowania dokumentacji i uzyskania niezbędnych pozwoleń, a także oszczędności związanych z uzyskaniem niższych cen w procedurach przetargowych w zakresie realizacji inwestycji.

Wydatki związane z rozdysponowaniem mienia Zasobu WRSP²² wyniosły 15.421,7 tys. zł i stanowiły 51,4% wielkości planu po zmianach. Związane to było z mniejszymi wydatkami na usługi związane z przygotowaniem nieruchomości do sprzedaży (wyceny, wypisy, usługi notarialne, usługi geodezyjne) oraz z uzyskaniem niższych cen (w stosunku do planowanych) w przetargach na usługi geodezyjne i związane z wyceną majątkową.

Wydatki na bezzwrotną pomoc finansową wyniosły 29.707,6 tys. zł i stanowiły 49,5% planu po zmianach. Niepełna realizacja planu w tym zakresie wynikała głównie z uzyskania niższych kosztów realizacji inwestycji zaoferowanych przez wykonawców w stosunku do kalkulacji ujętych we wnioskach o udzielenie bezzwrotnej pomocy finansowej oraz z opóźnień w przygotowaniu przez gminy dokumentacji projektowo-kosztorysowych oraz w wyłanianiu wykonawców prac remontowo-inwestycyjnych.

Zobowiązania Zasobu WRSP na koniec 2017 r. wyniosły 201.267,8 tys. zł i były niższe o 82,7% (tj. o 961.243,4 tys. zł) od zobowiązań na początek 2017 r. Na koniec 2017 r. kwota zobowiązań długoterminowych Zasobu WRSP wyniosła 1.248,9 tys. zł i była wyższa o 272,9 tys. zł, tj. o 28%, w stosunku do stanu na początek roku. Wynikało to ze wzrostu środków z tytułu wpłaconych kaucji, zastawów związanych z zabezpieczeniem umów sprzedaży i dzierżawy, których umowny termin zwrotu jest powyżej jednego roku. Na dzień 31 grudnia 2017 r. wystąpiły zobowiązania wymagalne w Oddziale Terenowym KOWR w Rzeszowie w wysokości 1,5 tys. zł z tytułu usług związanych z podziałem działek.

(dowód: akta kontroli str. 637-710, 939-952)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Wykonanie planów finansowych zniesionych Agencji Rynku Rolnego i Agencji Nieruchomości Rolnych do dnia 31 sierpnia 2017 r.

3.1. Wykonanie planu finansowego Agencji Rynku Rolnego²³

Opis stanu
faktycznego

Plan finansowy ARR na 2017 r. stanowił załącznik nr 11 (tabela nr 7) do ustawy budżetowej na rok 2017. Zmiany tego planu dokonano w dniu 27 lipca 2017 r.

Przychody ARR zrealizowane w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 sierpnia 2017 r. wyniosły 213.815,2 tys. zł i były niższe o 0,8% (tj. o 1.721,8 tys. zł) od kwoty ujętej w planie po zmianach (215.537 tys. zł).

Przychody Agencji pochodzące z dotacji z budżetu państwa w kwocie 196.915,5 tys. zł stanowiły 92% przychodów ogółem i były niższe o 3% od planowanych.

(dowód: akta kontroli str. 3130-3176, 3808)

Na koniec sierpnia 2017 r., według sprawozdań Rb-35 i Rb-40, należności netto ARR wyniosły 2.051,3 tys. zł i były to głównie należności z tytułu dostaw i usług oraz

²² W tej pozycji planu finansowego wykazywane są m.in. wydatki na prace geodezyjne, wyceny majątkowe, opłaty za wypisy i wyrisy, czynności notarialne i prawne oraz ogłoszenia.

²³ Wykonanie planu finansowego ARR za okres od 1 stycznia do 31 sierpnia 2017 r. ustalono na podstawie sprawozdań budżetowych Rb-35 oraz Rb-40 na dzień 31 sierpnia 2017 r. sporządzonych w dniu 26 października 2017 r.

mechanizmów krajowych. Kwota należności brutto wyniosła 12.297,5 tys. zł, w tym odpisy aktualizujące należności – 10.246,3 tys. zł. Należności przeterminowane na koniec sierpnia 2017 r. wyniosły 10.246,3 tys. zł i stanowiły 83% należności brutto.

W 2017 r. rozłożono na raty należności o charakterze cywilnoprawnym na kwotę 37 tys. zł oraz dokonano umorzeń wierzytelności w łącznej kwocie 28 tys. zł. Nie wystąpiły przypadki przedawnienia należności.

(dowód: akta kontroli str. 3130-3176, 3991-3999, 3451-3526, 3589, 4462)

W okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 sierpnia 2017 r. Agencja dokonywała lokat wolnych środków finansowych w formie depozytów terminowych i overnight. Według stanu na dzień 31 sierpnia 2017 r. w formie 66 depozytów terminowych lokowano średnio od 25 tys. zł do 667 tys. zł na okresy od 2 do 51 dni. Łączne przychody ARR z tytułu lokat terminowych i overnight w 2017 r. wyniosły 8,8 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 3400-3475, 3627-3636)

Koszty poniesione przez Agencję od dnia 1 stycznia do dnia 31 sierpnia 2017 r. wyniosły 206.749,6 tys. zł i były niższe o 6.398,4 tys. zł, tj. o 3% od kwoty ujętej w planie po zmianach (213.148 tys. zł).

Na koszty ogółem składały się głównie: koszty funkcjonowania Agencji w kwocie 105.559,2 tys. zł, co stanowiło 50% kosztów ogółem oraz koszty realizacji zadań ustawowych w kwocie 101.059,1 tys. zł, co stanowiło 49% kosztów ogółem.

(dowód: akta kontroli str. 3113-3115, 3991-3999)

Zgodnie z danymi ujętymi w sprawozdaniach Rb-35 i Rb-40, na koniec sierpnia 2017 r. zobowiązania ARR wyniosły 7.334 tys. zł i obejmowały głównie zobowiązania z tytułu realizacji pomocowych mechanizmów krajowych (5.873 tys. zł) oraz kosztów funkcjonowania Agencji (645 tys. zł). Nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

(dowód: akta kontroli str. 3113-3115, 3991-3999)

3.2. Wykonanie planu finansowego Agencji Nieruchomości Rolnych²⁴

Plan finansowy ANR na 2017 r. stanowił załącznik nr 11 (tabela nr 8) do ustawy budżetowej na rok 2017. Zmiany tego planu dokonano w dniu 7 sierpnia 2017 r.

Przychody ANR zrealizowane w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 sierpnia 2017 r. wyniosły 217.731,9 tys. zł i były wyższe o 14,7 % (tj. o 27.898,9 tys. zł) od kwoty przychodów ujętej w planie po zmianach. Przyczyną ich wzrostu było m.in. uzyskanie wyższych przychodów z prowadzonej działalności w związku z rozwiązaniem rezerw na odprawy emerytalne w wysokości 27.424,2 tys. zł.

Ponad 87% (189.205,5 tys. zł) uzyskanych przychodów stanowiły środki finansowe pochodzące z Zasobu WRSP na pokrycie kosztów funkcjonowania ANR.

(dowód: akta kontroli str. 3130-3176, 3460-3472, 3624-3636)

Stan należności netto ANR na koniec sierpnia 2017 r., według sprawozdań Rb-35 i Rb-40, wyniósł 2.248,9 tys. zł. Należności krótkoterminowe w kwocie 244 tys. zł dotyczyły przede wszystkim należności Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, a należności długoterminowe w kwocie 2.004,9 tys. zł powstały z tytułu wpłaconego depozytu gwarancyjnego w związku z najmem siedziby Centrali ANR.

²⁴ Wykonanie planu finansowego ANR za okres od 1 stycznia do 31 sierpnia 2017 r. ustalono na podstawie korekt sprawozdań Rb-35 i Rb-40 sporządzonych w dniu 20 marca 2018 r.

Na dzień 31 sierpnia 2017 r. należności brutto wyniosły 129.408,6 tys. zł, w tym należności objęte odpisem aktualizacyjnym – 127.159,6 tys. zł i dotyczyły należności przeterminowanych.

Nie wystąpiły przypadki przedawnienia się należności, nie udzielono ulg w spłacie należności oraz ich umorzeń.

(dowód: akta kontroli str. 3130-3176, 3451-3454)

W okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 sierpnia 2017 r. w formie 46 dyspozycji depozytów terminowych Agencja lokowała u Ministra Finansów i Rozwoju średnio od 17 tys. zł do 2.000 tys. zł na okresy od 8 do 80 dni. Łączne przychody ANR z tytułu lokat terminowych i overnight w 2017 r. wyniosły 215 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 3460-3475, 3624-3636)

Koszty ANR ogółem obejmujące w całości koszty jej funkcjonowania wyniosły 177.203,9 tys. zł były niższe od kwoty ujętej w planie po zmianach o 11.749,1 tys. zł (tj. o 6,2 %). Niższe wykonanie kosztów funkcjonowania Agencji w stosunku do planu było spowodowane przede wszystkim niższymi kosztami materiałów, energii, wyjazdów służbowych oraz usług obcych, a także ograniczeniem remontów pomieszczeń biurowych oddziałów terenowych ANR.

Największy udział w kosztach ogółem miały wynagrodzenia wraz z pochodnymi, tj. 75% ogółu poniesionych kosztów.

Stan zobowiązań Agencji na dzień 31 sierpnia 2017 r. (według sprawozdania Rb-35 i Rb-40) wyniósł 3.963,1 tys. zł. Na kwotę tę składały się m.in. zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz rozrachunków publicznoprawnych, w tym składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. Nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

(dowód: akta kontroli str. 3113-3115, 3402-3407)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Realizacja zadań agencji wykonawczych w 2017 r.

Opis stanu
faktycznego

W 2017 r. realizowane były cztery zadania w ramach pomocy krajowej – finansowane z dotacji celowych z budżetu państwa – do 31 sierpnia 2017 r. przez ARR, a następnie od 1 września 2017 r. przez KOWR. Wyplacona została w 2017 r. z tego tytułu kwota 212.434 tys. zł, z tego przez KOWR – 111.887 tys. zł, a przez ARR – 100.547 tys. zł z przeznaczeniem na:

1. Dopłaty krajowe do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych. Na zakup 43,6 mln litrów produktów mlecznych przekazanych do 12 tys. szkół wypłacono 103.056 tys. zł, z tego KOWR – 6.430 tys. zł i ARR – 96.626 tys. zł.
2. Dopłaty krajowe do materiału siewnego. W 2017 r. wypłacono kwotę 102.939 tys. zł, z tego przez KOWR – 102.916 tys. zł i przez ARR – 23 tys. zł, do 954,5 tys. ha gruntów ornych, tj. o 15% mniejszej powierzchni niż w 2016 r., czego przyczyną była zmiana warunków uzyskania wsparcia oraz obfite opady uniemożliwiające jesienne siewy.
3. Wspieranie rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą. Na realizację 35 przedsięwzięć pod wspólnym hasłem „Polska smakuje” wypłacono 3.299 tys. zł (KOWR – 1.055 tys. zł i ARR – 2.244 tys. zł).
4. Działania w zakresie promocji produktów rolnych i rolno-spożywczych. Na realizację 294 przedsięwzięć wypłacono 3.140 tys. zł (KOWR – 1.486 tys. zł i ARR – 1.654 tys. zł).

W 2017 r. realizowane były również mechanizmy pomocowe WPR – do dnia 31 sierpnia 2017 r. przez ARR, a od dnia 1 września 2017 r. przez KOWR.

Do 31 sierpnia 2017 r.²⁵ ARR wydatkowała na ten cel kwotę 458.370 tys. zł, z tego 431.936 tys. zł ze środków budżetu środków europejskich i 26.434 tys. zł ze środków budżetu państwa, głównie z przeznaczeniem na:

- zadania, które od dnia 1 września 2017 r. zostały przeniesione w całości do realizacji ARiMR:
  - ✓ wsparcie producentów owoców i warzyw stosowane w związku z embargiem rosyjskim. Z tego tytułu ARR wypłaciła 161.330 tys. zł z budżetu środków europejskich (do 11,4 tys. wniosków dotyczących wycofania 92 tys. ton owoców i warzyw);
  - ✓ zapobieganie zakłóceniom na rynkach produktów zwierzęcych (tymczasowa nadzwyczajna pomoc). ARR wypłaciła na ten cel 118.797 tys. zł, z tego 118.517 tys. zł z budżetu środków europejskich oraz 280 tys. zł z budżetu państwa. Pomoc została przyznana głównie: sektorom hodowlanym (95.812 tys. zł), producentom mleka (22.457 tys. zł) i producentom wieprzowiny (496 tys. zł).
- zadania, których obsługę kontynuował od dnia 1 września 2017 r. KOWR jako zadania delegowane:
  - ✓ program „Owoce i warzywa w szkole”²⁶. Agencja Rynku Rolnego wypłaciła 77.920 tys. zł, z tego z budżetu państwa 9.357 tys. zł (w tym 7 tys. zł podatku VAT). Po dniu 1 września 2017 r. KOWR zlecił ARiMR realizację płatności w wysokości 1.179 tys. zł z budżetu środków europejskich. W całym 2017 r. ze wsparcia skorzystało 1.329,3 tys. uczniów szkół podstawowych;
  - ✓ „Dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych”. Agencja Rynku Rolnego wypłaciła dofinansowanie w kwocie 41.089 tys. zł z budżetu środków europejskich do 52,2 tys. ton mleka i przetworów mlecznych. Krajowy Ośrodek po dniu 1 września 2017 r. zlecił ARiMR płatności do 1,1 tys. ton na kwotę 835 tys. zł z budżetu środków europejskich. W całym 2017 r. z dopłat skorzystało 2,5 mln dzieci z 14 tys. placówek;
  - ✓ „Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych”. Organizacjom branżowym i międzybranżowym na współfinansowanie kampanii informacyjnych i promocyjnych ARR wypłaciła 24.749 tys. zł (15.468 tys. zł z budżetu środków europejskich i 9.281 tys. zł z budżetu państwa), a KOWR kontynuujący to zadanie zlecił ARiMR płatności w wysokości 12.363 tys. zł (4.636 tys. zł z budżetu państwa i 7.727 tys. zł z budżetu środków europejskich). W 2017 r. zrealizowano 13 kampanii informacyjno-promocyjnych;

²⁵ Dane ze sprawozdania z realizacji płatności w ramach WPR (za miesiąc sierpień 2017 r.). Sprawozdanie to sporządzono na podstawie § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 sierpnia 2016 r. w sprawie środków na realizację wspólnej polityki rolnej (Dz. U. poz. 1226) – uchylone z dniem 19 grudnia 2017 r.

²⁶ Program realizowany na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 671, ze zm.). Jednocześnie ARR i następnie KOWR uruchomiły nowy sześcioletni „Program dla szkół”, który zastąpił programy „Owoce i warzywa w szkole” oraz „Mleko w szkole”.

- ✓ interwencyjny zakup i przechowywanie odtłuszczonego mleka w proszku (OMP). Z tego tytułu ARR poniosła wydatki w kwocie 12.842 tys. zł, w tym 1.895 tys. zł z budżetu państwa (podatek VAT). Na zakup 472 ton OMP Agencja wydatkowała 3.631 tys. zł, a z tytułu przechowywania – 9.211 tys. zł. KOWR kontynuując to zadanie zakupił 3.442 ton OMP i zlecił ARiMR dokonanie płatności w wysokości 25.275 tys. zł, w tym 1.810 tys. zł z budżetu państwa (podatek VAT);
- ✓ „Krajowy Program Wsparcia Pszczelarstwa w Polsce na lata 2016/17; 2017/18; 2018/19”. ARR wypłaciła 11.242 tys. zł (5.621 tys. zł z budżetu środków europejskich i 5.621 tys. zł z budżetu państwa). KOWR zlecił ARiMR płatności na kwotę 13.629 tys. zł (6.815 tys. zł ze środków budżetu środków europejskich i 6.814 tys. zł z budżetu państwa). Wsparcia udzielono na zwalczanie warrozy, szkolenia, zakup urządzeń do prowadzenia gospodarki wędrowniej, zasiedlanie uli i analizę jakości miodu.

W związku z wykonywaniem przez KOWR powyższych zadań delegowanych, od dnia 1 września 2017 r. zlecono ARiMR dokonanie płatności na łączną kwotę 53.281 tys. zł, z tego 40.020 tys. zł z budżetu środków europejskich i 13.261 tys. zł z budżetu państwa.

(dowód: akta kontroli str. 1176-1364, 1373-1384, 1435-1450)

W wyniku prowadzonych przez ARR i KOWR spraw związanych z rozłożeniem opłat za przekroczenie kwot mlecznych w roku kwotowym 2014/15 producenci mleka uiszcili opłaty w kwocie 162.492 tys. zł. Ponadto w ramach „Monitorowania produkcji oraz opłat na rynku cukru” ARR pobrała od producentów cukru i izoglukozy opłaty produkcyjne za rok gospodarczy 2016/17 w kwocie 73.964 tys. zł (od dnia 1 października 2017 r. monitorowanie zostało zniesione).

W 2017 r. na działania ustawowe oraz na pokrycie kosztów obsługi dziewięciu funduszy promocji wypłacono 46.384 tys. zł, z tego przez ARR — 32.687 tys. zł, a KOWR — 13.697 tys. zł. Ponadto z Funduszu Promocji Mleka²⁷ (w ramach programu „Mleko w szkole”) ARR wypłaciła 459 tys. zł na dofinansowanie spożycia mleka i jego przetworów w przedszkolach i gimnazjach.

(dowód: akta kontroli str. 1176-1364, 1373-1384, 1435-1450)

W ramach PO PŻ 2014–2020 ARR wypłaciła 243.824 tys. zł (207.251 tys. zł z budżetu środków europejskich i 36.574 tys. zł z budżetu państwa) w związku z dostawami do magazynów organizacji partnerskich 30,8 tys. ton żywności. Krajowy Ośrodek wypłacił natomiast 79.358 tys. zł (67.454 tys. zł z budżetu środków europejskich i 11.904 tys. zł z budżetu państwa), a do magazynów dostarczono 32,8 tys. ton żywności.

Szczegółowym badaniem objęto próbę wydatków poniesionych w ramach PO PŻ 2014–2020, zrealizowanych z budżetu środków europejskich (10.901 tys. zł) i budżetu państwa (1.924 tys. zł) w łącznej kwocie 12.825 tys. zł, tj. 16% łącznej kwoty wydatków zrealizowanych przez KOWR w ramach tego Programu (79.358 tys. zł). Próba obejmująca cztery zapisy księgowe została dobrana metodą celową, tj. objęła cztery najwyższe wydatki dotyczące różnych dostawców żywności.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatki zostały zrealizowane przez KOWR zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, na cele wskazane

²⁷ Na podstawie art. 46 ust. 1 pkt 1 (art. 46 uchylony przez art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. zmieniającej ustawę z dnia 22 sierpnia 2017 r.) ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1037, ze zm.).

w zawartych umowach, tj. dostawę żywności do magazynów organizacji partnerskich: Federacji Polskich Banków Żywności, Caritas Polska, Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej i Polskiego Czerwonego Krzyża.

(dowód: akta kontroli str. 1203-1205, 1256-1259, 1334-1337, 1448, 1451-1460)

Należności KOWR z tytułu PO PŻ 2014–2020 na koniec 2017 r. wynosiły 11 tys. zł.

Zobowiązania KOWR z tytułu realizacji PO PŻ 2014–2020 na koniec 2017 r. wyniosły 69.733 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 154-170, 1461, 2615-2618, 3115-3116, 3563-35)

W 2017 r. KOWR, a uprzednio do dnia 31 sierpnia 2017 r. Agencja Nieruchomości Rolnych, gospodarował mieniem Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

W 2017 r. rozdysponowano grunty o powierzchni 10.048 ha, w tym sprzedano 4.078 ha (wykazano sprzedaż 13 ha w okresie poprzednim), a 5.957 ha zostało m.in. przekazane jednostkom samorządu terytorialnego, Lasom Państwowym, regionalnym zarządom gospodarki wodnej oraz kościelnym osobom prawnym. Osiągnięta wielkość sprzedanych gruntów stanowiła 45% wielkości zaplanowanej (9.120 ha). Jedną z przyczyn niższej sprzedaży gruntów było przygotowanie do sprzedaży głównie nieruchomości o powierzchni do 2 ha oraz o niskiej jakości gleb, które znalazły nabywców w co piątym przetargu. Powierzchnia gruntów sprzedanych była o 76% niższa niż w 2016 r. Przeciętna cena sprzedaży 1 ha gruntów rolnych wyniosła 31.058 zł i była o 4% niższa od uzyskanej w 2016 r. W ramach realizacji ustawy z dnia 12 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego²⁸ w 2017 r. ANR i KOWR nabyły nieruchomości o łącznej powierzchni 1.077 ha za 41.715 tys. zł. Złożono cztery oświadczenia pierwokupu nabycia nieruchomości rolnych o łącznej powierzchni 89 ha i wartości 1.478 tys. zł. Na koniec 2017 r. powierzchnia gruntów pozostających w Zasobie WRSP wyniosła 1.375.153 ha i była o 8.838 ha mniejsza niż na koniec 2016 r., tj. o 0,6%.

W 2017 r. sprzedano 255 lokali mieszkalnych, tj. o 109 mniej niż w 2016 r. oraz przekazano nieodpłatnie 114 lokali.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na niewłaściwą realizację przez oddziały terenowe ANR poniższych zadań, która skutkowała w 2017 r. dodatkowymi wydatkami poniesionymi przez KOWR w łącznej kwocie 2.474,9 tys. zł.

1. Oddział Terenowy ANR w Olsztynie zajął pasy drogowe o łącznej powierzchni 161,5 ha bez zezwolenia zarządcy drogi – Zarządu Dróg Powiatowych w Ostródzie²⁹ umieszczając na nich urządzenia infrastruktury technicznej niezwiązane z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego. W efekcie zarządca dróg wymierzył ANR karę w wysokości 2.318,8 tys. zł. W odpowiedzi na wniesione odwołanie KOWR od decyzji nakładających karę, Samorządowe Kolegium Odwoławcze (SKO) utrzymało w mocy zaskarżone decyzje. W związku z kierowanymi upomnieniami zarządcy dróg, KOWR zapłacił powyższe kary wraz z odsetkami i kosztami upomnień w łącznej kwocie 2.333,9 tys. zł. W dniu 21 listopada 2017 r. Oddział skierował skargę na decyzje SKO do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie. Dyrektor Oddziału Terenowego KOWR w Olsztynie podał, że „Zarząd Dróg Powiatowych w Ostródzie (...) nigdy nie wezwał ANR OT w Olsztynie do usunięcia z pasa drogi wykonanej infrastruktury ani też nigdy wcześniej nie

²⁸ Dz. U. z 2017 r. poz. 2196, ze zm.

²⁹ Zajęcie pasów drogowych nastąpiło w okresach od dnia 29 września 2010 r. do dnia 7 marca 2017 r. oraz od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 7 marca 2017 r.

nałożył na ANR OT w Olsztynie kary pieniężnej”. W 2017 r. po nieodpłatnym przejęciu przez Gminę Ostróda od Oddziału Terenowego ANR w Olsztynie sieci kanalizacyjnej i wystąpieniu do Zarządu Dróg Powiatowych w Ostródzie o wydanie decyzji administracyjnej, Zarząd Dróg Powiatowych uzyskał informację o tym, że od 2010 r. oddziału terenowego ANR w Olsztynie nie wносиła opłat za zajęcia pasa drogowego.

2. W oddziałach terenowych ANR w Gdańsku i Wrocławiu dokonano sprzedaży nieruchomości Zasobu WRSP, których powierzchnia wykazana w ewidencji gruntów i budynków oraz umowach sprzedaży nie była zgodna z powierzchnią rzeczywistą (niższa o 4,7615 ha) ustaloną na podstawie pomiarów geodezyjnych przeprowadzonych na wniosek nabywców nieruchomości. W efekcie nabywcy skierowali sprawy do sądu o naprawienie szkody z tytułu nienależytego wykonania zobowiązania. W wyniku orzeczeń zwrócono kwotę należności w wysokości 98,2 tys. zł oraz zapłacono kwotę 42,8 tys. zł z tytułu odsetek i zwrotu kosztów postępowania. Z wyjaśnień na powyższą okoliczność wynika m.in., że czynności przygotowawcze prowadzone przez pracowników Agencji przy sprzedaży nieruchomości polegały na sprawdzeniu powierzchni nieruchomości na podstawie ewidencji gruntów i budynków. Według dyrektorów oddziałów terenowych KOWR odszkodowanie wypłacane na rzecz nabywców było niezawinione, a nienależyte wykonanie zobowiązań z tytułu sprzedaży było następstwem okoliczności, za które Agencja nie ponosi odpowiedzialności.

W trakcie kontroli Dyrektor Generalny KOWR (w pismach z dnia 30 marca i 5 kwietnia 2018 r.) zobowiązał dyrektorów oddziałów terenowych KOWR m.in. do wyeliminowania przypadków zajmowania pasa drogowego bez zezwolenia zarządcy dróg.

(dowód: akta kontroli str. 154-170, 1461)

W 2017 r. KOWR w ramach budżetu w układzie zadaniowym realizował trzy zadania:

- w ramach funkcji 5. Ochrona praw i interesów Skarbu Państwa zadanie 5.1 Gospodarowanie mieniem Skarbu Państwa i ochrony interesów Skarbu Państwa, którego miernik – *udział powierzchni rozdysponowanej w powierzchni gruntów pozostających w Zasobie (w %)* – został wykonany na poziomie 84% (przewidywano 87%);
- w ramach funkcji 21. Polityka rolna i rybicka
  - ✓ zadanie 21.5 Wsparcie gospodarstw rolnych, rozwój wsi oraz żywność regionalna, tradycyjna i systemy jakości żywności, którego miernik – *udział eksportu produktów rolno-spożywczych w eksporcie ogółem (w %)* – wykonano na poziomie 13,5% (przewidywano 13,4%);
  - ✓ zadanie 21.6 Regulacja i stabilizacja rynków rolnych i żywnościowych, którego miernik – *wskaźnik ważony bezwzględnych zmian cen skupu podstawowych produktów rolnych (w %)* – został wykonany na poziomie 15,7% (przewidywano 9,9%), przyczyną wyższego wykonania miernika były znaczne wahania cen rynkowych niektórych produktów rolno-spożywczych.

(dowód: akta kontroli str. 4037-4109)

Zgodnie z art. 46 ust. 8 ustawy Przepisy wprowadzające ustawę o KOWR, bilanse zamknięcia ARR i ANR sporządzone na dzień 31 sierpnia 2017 r. stały się bilansem otwarcia KOWR. Wartość bilansowa majątku KOWR na dzień rozpoczęcia działalności, tj. 1 września 2017 r. wyniosła 588.382,6 tys. zł, w tym aktywa trwałe stanowiły kwotę 176.284,9 tys. zł.

Wykaz praw i obowiązków Agencji Rynku Rolnego, w które z dniem 31 sierpnia 2017 r. wstąpiła Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa został określony przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zarządzeniu nr 72 z dnia 31 sierpnia 2017 r. Protokołami zdawczo-odbiorczymi majątek zniesionej ARR przekazano do ARiMR, który obejmował:

- w zakresie działalności krajowej: środki trwałe o wartości 2.040,6 tys. zł i składniki wyposażenia o wartości 176,1 tys. zł;
- w zakresie działalności unijnej: stany magazynowe odtłuszczonego mleka w proszku na kwotę 267.816,6 tys. zł; należności krótkoterminowe ARR na kwotę 1.126,5 tys. zł oraz zobowiązania i gwarancje ARR na kwotę 216.436,8 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 2596-3023, 3050-3096, 3116-3119, 3050-3096)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie w 2017 r. planu finansowego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa i Zasobu WRSP. Koszty KOWR zostały poniesione zgodnie z obowiązującym prawem, celowo i gospodarnie.

3. Sprawozdawczość

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania sprawozdań:

Opis stanu
faktycznego

- a) przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa za okres od dnia 1 września do dnia 31 grudnia 2017 r.:
  - z wykonania planu finansowego agencji wykonawczej (Rb-40) za IV kwartał 2017 r.,
  - z wykonania planu dochodów i wydatków agencji wykonawczej (Rb-35) za IV kwartał 2017 r.,
  - z wykonania wydatków w układzie zadaniowym za 2017 r. (Rb-BZ2),
  - o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych za IV kwartał 2017 r. (Rb-N),
  - o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji za IV kwartał 2017 r. (Rb-Z).
- b) przez ARR i ANR za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 sierpnia 2017 r.:
  - z wykonania, określonego w ustawie budżetowej na 2017 r., planu finansowego agencji wykonawczej (Rb-40),
  - z wykonania planu dochodów i wydatków agencji wykonawczej (Rb-35),
  - z wykonania wydatków w układzie zadaniowym za 2017 r. (Rb-BZ2).
- c) Zasobu WRSP za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2017 r.:
  - z wykonania, określonego w ustawie budżetowej na 2017 r., planu finansowego Zasobu WRSP (Rb-40),
  - z wykonania planu dochodów i wydatków Zasobu WRSP (Rb-35),
  - z wykonania wydatków w układzie zadaniowym za 2017 r. Zasobu WRSP (Rb-BZ2).

W wyniku analitycznego przeglądu zapisów księgowych stanowiących podstawę sporządzenia powyższych sprawozdań ustalono, że:

- wydatki ANR w łącznej kwocie 513,6 tys. zł poniesione na wypłatę wynagrodzeń osobowych zaksięgowano w § 302 Wydatki niezaliczane do wynagrodzeń, co było niezgodne ze sposobem klasyfikowania tych wydatków określonym

w załączniku nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów dotyczącego klasyfikacji budżetowej³⁰; wydatki te powinny zostać zaewidencjonowane w § 410 Wynagrodzenia osobowe pracowników;

- wydatek KOWR w kwocie 127,3 tys. zł na wypłatę odszkodowania z tytułu bezprawnego rozwiązania umowy o pracę zaewidencjonowano w § 459 Kary i odszkodowania wypłacone na rzecz osób fizycznych, co było niezgodne ze sposobem klasyfikowania tych wydatków określonym w załączniku nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów dotyczącego klasyfikacji budżetowej; wydatek ten powinien zostać ujęty w § 302 Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń;
- środki w kwocie 18 tys. zł przekazane w październiku 2017 r. na przychody KOWR z Zasobu WRSP zaliczono do przychodów ANR (pod datą 31 sierpnia 2017 r.) zamiast do przychodów KOWR.

Według wyjaśnień Dyrektora Biura Finansowo-Księgowego przyczyną błędów księgowania było spiętrzenie zadań Biura Finansowo-Księgowego w okresie sprawozdawczym związanych z powstaniem KOWR.

Błędy w ewidencji zostały skorygowane w trakcie kontroli NIK i dokonano stosownych korekt sprawozdań budżetowych Rb-40 i Rb-35 ANR oraz KOWR.

(dowód: akta kontroli str. 631, 724-725, 3342-3349)

Ponadto ustalono, że w sprawozdaniach Rb-35 i Rb-40 ANR za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 sierpnia 2017 r. sporządzonych w dniu 26 października 2017 r. zawyżono stan należności netto o 1.037 tys. zł w stosunku do stanu należności wykazanych w księgach rachunkowych ANR na koniec sierpnia 2017 r. Było to wynikiem wykazania w sprawozdaniach zawyżonych należności ANR przez Oddział Terenowy KOWR w Olsztynie. Kierownik Wydziału Finansowo-Księgowego i Windykacji w Oddziale Terenowym w Olsztynie wyjaśnił, że było to następstwem nieprawidłowego działania generatora sprawozdań, który „zaczytał błędnie” kwoty należności do sprawozdań, tj. zamiast kwoty 25,8 tys. zł ujętej w księgach wykazano 1.062,8 tys. zł.

KOWR dokonał stosownych korekt sprawozdań Rb-35 i Rb-40 ANR za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 sierpnia 2017 r. w dniu 20 marca 2018 r.

W Centrali KOWR dokonywano sprawdzenia rachunkowego przedkładanych przez oddziały terenowe sprawozdań i nie weryfikowano zgodności sprawozdań z prowadzonymi w oddziałach księgami rachunkowymi. W 2017 r. pracownicy Biura Finansowo-Księgowego KOWR nie mieli wglądu do ksiąg rachunkowych prowadzonych w oddziałach terenowych KOWR. Uprawnienia w tym zakresie zostały nadane dwóm pracownikom w dniu 5 lutego 2018 r. Dyrektor Biura Finansowo-Księgowego będąca jednocześnie Głównym Księgowym KOWR wyjaśniła: „Dostęp pracowników Centrali KOWR do baz danych oddziałów terenowych ma charakter informacyjny oraz wspomagający proces tworzenia polityki rachunkowości lub innych wytycznych w zakresie sposobu ewidencjonowania szczególnych zdarzeń gospodarczych. Centrala KOWR nie może wykonywać ani weryfikować zapisów księgowych w oddziałach terenowych KOWR z uwagi na brak dostępu do dokumentów źródłowych”.

³⁰ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, ze zm.).

Wobec stwierdzonych uchybień w sporządzaniu sprawozdań, zdaniem NIK zwrócenia szczególnej uwagi wymaga wzmocnienie wewnętrznych mechanizmów kontroli prawidłowości sporządzania przez KOWR sprawozdań budżetowych.

(dowód: akta kontroli str. 3119-3121, 3972-3973, 3986-3988, 4003-4004)

Zgodnie ze wzorem sprawozdania Rb-35, zawartym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej³¹, sprawozdanie to sporządza się dla części budżetowej. Ustalono, że w sporządzonym przez KOWR sprawozdaniu budżetowym Rb-35 za IV kwartał 2017 r. w polu „część” wskazano część 33 – Rozwój wsi, pomimo, iż dane finansowe wykazane w tym sprawozdaniu obejmowały dochody i wydatki pochodzące z różnych części budżetowych, tj. części 33 – Rozwój wsi, której dysponentem był Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, części 44 – Zabezpieczenie społeczne, której dysponentem był Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i części 20 – Gospodarka, której dysponentem był Minister Gospodarki.

W efekcie dochody części 33 zawyżono o kwotę 5.602,7 tys. zł, z tego 2.672 tys. zł dotyczyło dochodów części 20 i 2.930,7 tys. zł – dochodów części 44. Wydatki KOWR prezentowane w Rb-35 w całości jako wydatki części 33 zostały zawyżone o kwotę wydatków w łącznej wysokości 3.698,7 tys. zł, z tego 768 tys. zł dotyczyło części 20 i 2.930,7 tys. zł – wydatków części 44.

Dyrektor Biura Finansowo-Księgowego KOWR wyjaśnił, m.in., iż z uwagi na ograniczenia w funkcjonalności aplikacji Trezor środki otrzymane od różnych dysponentów wykazywane są w jednym sprawozdaniu. W sprawozdaniu Rb-35 podział środków na różnych dysponentów umieszczany jest w części opisowej.

(dowód: akta kontroli str. 604-627, 3792-3805, 3476-3478)

Ustalone
nieprawidłowości

W związku z podjętymi w toku kontroli działaniami mającymi na celu skorygowanie sprawozdań budżetowych, w działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez agencje wykonawcze w 2017 r. sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych. NIK wskazuje jednak na potrzebę wzmocnienia przyjętego w KOWR systemu kontroli zarządczej o mechanizmy zapobiegające uchybieniom zidentyfikowanym w obszarze sporządzania sprawozdań.

VI. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych.

VII. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

³¹ Dz. U. z 2016 r. poz. 1015, ze zm.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwagi

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 14 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Najwyższej Izby Kontroli.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK uprzejmie proszę Pana Prezesa o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i ustaleń kontroli.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

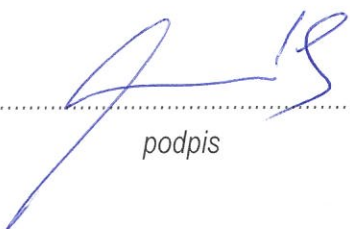
Warszawa, dnia 23 kwietnia 2018 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Kontrolerzy:
Małgorzata Czuchryta
główny specjalista kp.

.....
podpis

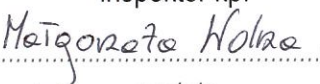
Dyrektor
Waldemar Wojnicz

.....
podpis

Franciszek Witkowski
doradca techniczny

.....
podpis

Małgorzata Wolna
inspektor kp.

.....
podpis

